

Meer invloed dan van dit comité ging uit van het weekblad *Je Maintiendrai* dat in combinatie met *Vrij Nederland* en *Christofoor* verscheen¹, een grote oplage kreeg (ca. 80 000 exemplaren), zijn verspreiders en propagandisten in hoofdzaak putte uit het oude kader van de Nederlandse Unie en vurig de oprichting bepleitte van de Nederlandse Volksbeweging welke program in het gijzelaarskamp te St. Michielsgestel was opgesteld.² Was het verstandig, al in het bevrijde Zuiden tot die oprichting over te gaan? De redactie aarzelde. Zij nam contact op met de Quay en deze vreesde dat, kwam het tot die oprichting, de Volksbeweging een te specifiek katholiek karakter zou krijgen. Het Bureau Inlichtingen stelde

¹ Redacteuren van *Je Maintiendrai* annex *Vrij Nederland* en *Christofoor* waren mr. C. J. A. M. ten Hagen, C. Kleiweg (lid van het hervormde kerkbestuur dat speciaal in het Zuiden was gevormd), W. Thomassen en dr. V. Beermann. Ten Hagen en Beermann waren redacteuren van het illegale *Christofoor* geweest, Thomassen had zich tijdens de bezetting binnenskamers met kracht tegen de wederoprichting van de SDAP uitgesproken. Ten Hagen, Kleiweg en Beermann waren Nijmegenaren; de redactie van *Je Maintiendrai* was dan ook in Nijmegen gevestigd en daar werd het blad ook gedrukt tot begin januari '45; nadien geschiedde dit in Eindhoven waar zich van meet af aan de administratie had bevonden. ² Niet ten gunste van de Volksbeweging maar wel tegen de voortgezette verzuiling schreef het weekblad *Het Parool* dat aanvankelijk onder hoofdredactie stond van Gerard Knuvelder die evenwel in het midden van de jaren '30 in zijn tijdschrift *Roeping* van een zo onverholven sympathie voor Hitler en van een daarmee corresponderende antipathie tegen het Jodendom had getuigd, dat diegenen die in het Zuiden veel werk voor het illegale *Parool* hadden verzet (onder hen de Verwey's), van mening waren dat hij, ook al had hij zijn opinies grondig gecorrigeerd, diende heen te gaan; een ander bezwaar tegen Knuvelder was dat hij in het blad de terminologie van de Nederlandse Unie nogal overnam, welke beweging door *Het Parool* steeds scherp was bestreden. Knuvelder legde per 1 december zijn functie neer en er werd een nieuwe redactie gevormd waarin naast dr. Verwey enkele andere bij Philips werkzame intellectuelen zitting kregen; eindredacteur werd na enige tijd drs. J. Ph. van Praag, een Joodse Nederlander, die in de herfst van '43 in Eindhoven was ondergedoken. Onder de nieuwe redactie sprak *Het Parool* er zich duidelijk voor uit dat het Militair Gezag ondergeschikt zou zijn aan de regering.

Frans Goedhart kreeg in bezet gebied eind '44 enkele artikelen te lezen die in *Het Parool* onder Knuvelders hoofdredactie waren verschenen; hij vond het 'een afschuwelijk blaadje'. (brief, 8 febr. 1945, van F. Goedhart aan G. J. van Heuven Goedhart, *Eng.*, punten j en o, gestenc. bijl. 84)

Nog een opmerking is hier op haar plaats, namelijk deze dat van Praag te merken kreeg dat velen vonden dat hij als Jood eigenlijk als hoofdredacteur gediskwalificeerd was; medio maart zei hij tegen een Amsterdamse relatie die door de linies was gekomen, 'dat er een sterke antisemitische stroming valt waar te nemen hier.' (L. P. J. Braat: *Omkrante hiaten. Levensherinneringen* (1966), p. 150) Van den Broek die bij zijn omroepbedrijf in Eindhoven een aantal Joodse medewerkers had, ergerde zich er aan dat 'Herrijzend Nederland' 'in brede kringen' werd aangeduid als 'Herrijzend Jeruzalem'. (H. J. van den Broek: *Hier Radio Oranje*, p. 298)